

MATTHEÛS

5:17-20

Jezus vervult de morele en ceremoniële wet en vraagt om gerechtigheid die uit het hart komt.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/mattheus/5-17-20-deel-2

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Hoe Jezus de wet op twee manieren vervult	7 min	3
2	Geen jota of tittel van de wet voorbij	5 min	6
3	Ceremoniële wetten in geestelijke vorm	4 min	8
4	Uitleg en misbruik van Mattheüs 5:18	4 min	10
5	Geboden en oprechte gerechtigheid	5 min	12
	Om verder te lezen		14

1

Hoe Jezus de wet op twee manieren vervult

Ik wil verder spreken over een passage waarvan we eerder alleen nog maar de oppervlakte hebben aangeroerd, namelijk Mattheüs 5, vers 17 tot en met 20. Ik weet zeker dat we niet door al deze verzen heen zullen komen. Maar ik wil ze opnieuw voorlezen, omdat ze één geheel vormen binnen de Bergrede. Jezus zei:

Denk niet dat Ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen; Ik ben niet gekomen om die af te schaffen, maar te vervullen. Want, voorwaar, Ik zeg u: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota of één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles geschied is. Wie dan een van deze geringste geboden afschaft en de mensen zo onderwijst, zal de geringste genoemd worden in het Koninkrijk der hemelen; maar wie ze doet en onderwijst, die zal groot genoemd worden in het Koninkrijk der hemelen. Want Ik zeg u: Als uw gerechtigheid niet overvloediger is dan die van de schriftgeleerden en de Farizeeën, zult u het Koninkrijk der hemelen beslist niet binnengaan.

MATTHEÛS 5:17-20

Eerder hebben we gesproken over vers 17:

Denk niet dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze te vervullen.

Dat is nog maar het begin van wat Hij hier zegt. Ik heb geopperd dat Jezus de wet op twee manieren vervulde. Elders in de Schrift wordt ons, zowel door Jezus als door Paulus, verteld dat de morele wet wordt vervuld wanneer we onze naaste liefhebben

zoals we onszelf liefhebben. Dat is de vervulling van de wet. Paulus zei dat in Romeinen 13 en in Galaten 5, en Jezus zei het Zelf in Mattheüs 7:12.

Wanneer we dus onze naaste liefhebben zoals we onszelf liefhebben, is dat de vervulling van in elk geval de morele wet. Wat dat natuurlijk betekent, is dat we geen moord of overspel zullen plegen als we onze naaste liefhebben zoals we onszelf liefhebben. We zullen niet stelen, we zullen niet over mensen liegen en we zullen hun rechten niet schenden of wat dan ook. We zullen daarom een leven leiden dat God in moreel opzicht behaagt, als we onze naaste liefhebben zoals onszelf.

Dat kunnen we niet uit eigen kracht. Daarom is de Geest van God, Die Jezus ons kwam geven en Die Hij ons ook werkelijk geeft, gekomen om deze liefde in ons voort te brengen als vrucht van de Geest, zegt Galaten 5:22.

De vrucht van de Geest is echter: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing.

GALATEN 5:22

Jezus heeft ons natuurlijk ook in staat gesteld Zijn Woord te kennen en dag aan dag in Zijn Geest te wandelen. Paulus zei in Romeinen 8:4 dat we aan de rechtvaardige eisen van de wet voldoen wanneer we niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest. Jezus kwam dus inderdaad om de wet te vervullen. Hij vervulde de morele wet in de eerste plaats door in volmaakte liefde te leven, en in de tweede plaats door ons Zijn Geest te geven, zodat wij hetzelfde konden doen.

Maar er is nog een ander deel van de wet dat Jezus vervulde, en daar hebben we het ook over gehad. Er zijn de rituele, ceremoniële wetten: de wetten die te maken hebben met de manier waarop de offers worden gebracht, de wetten over wat rein en onrein was, wat je wel en niet mocht aanraken, welke dagen je als bijzondere dagen moest onderhouden en welke pelgrimstochten je moest maken en wanneer. Die wetten in het Oude Testament hebben duidelijk niets te maken met de vraag of je jouw naaste liefhebt zoals je jezelf liefhebt. Je kon je naaste ontzettend liefhebben en toch geen bijzondere heilige dagen onderhouden. Je kon je naaste precies even liefhebben als jezelf en toch varkensvlees eten.

Er zijn dus bepaalde wetten die de Joden bepaald gedrag geboden en verboden, maar die in hun diepste aard niet moreel waren. Ze stonden alleen maar symbool voor iets geestelijks dat groter was dan zichzelf. De wetten zelf waren niet onmisbaar en konden worden veranderd, en in de Schriften gebeurde dat soms ook. Dat komt doordat ze niet moreel waren. Ze belichaamden geen gedrag dat iemand zou moeten vertonen om te laten zien dat hij God en zijn naaste liefheeft. Ze stonden symbool voor geestelijke werkelijkheden.

Jezus kwam en vervulde die geestelijke werkelijkheden. Iedere keer dat een Jood een paaslam offerde, deed hij iets symbolisch. Het was een voorspelling. Ieder paaslam dat ooit door de Joden werd geofferd, wees vooruit naar Christus, ons Pascha, Die voor ons geofferd is, zoals Paulus zegt in 1 Korinthe 5. Zo wees ook elk ander ritueel van de wet vooruit naar geestelijke dingen.

Paulus zegt bijvoorbeeld in Kolossenzen 2:16 en 17:

Laat dus niemand u veroordelen inzake eten of drinken, of op het punt van een feestdag, een nieuwe maan of de sabbatten. Deze zaken zijn een schaduw van de toekomstige dingen, maar het lichaam is van Christus.

KOLOSSENZEN 2:16-17

Daarmee bedoelt hij beperkingen op zulke dingen, zoals die door de Joodse wet werden opgelegd.

Hij zei dat deze dingen voorlopig een schaduw waren, maar dat het lichaam van Christus is. Daarmee bedoelt hij dat Christus de werkelijkheid en het lichaam is. De schaduw bestond uit al die rituelen die in Zijn richting wezen, maar die op zichzelf geen wezenlijke inhoud hadden. Het waren slechts symbolische handelingen.

Jezus vervulde die natuurlijk ook. Voor zover die handelingen Hem voorspelden, was Hij namelijk de vervulling van wat zij voorspelden. Zo was Hij ook de vervulling van de profetieën uit het Oude Testament die Hem voorspelden. Jezus vervulde de wet dus op twee manieren. Hij vervulde de rituele, ceremoniële wet door Zelf datgene te zijn waarop die wetten vooruitliepen. Hij was de persoon om Wie het ging, en Hij luidde de

geestelijke werkelijkheden in die zij symbolisch uitbeeldden en waarop zij vooruitliepen en die zij voorspelden. Natuurlijk vervulde Hij ook de morele wet door lief te hebben en ons Zijn Geest te geven om ons die te laten liefhebben. Zo vervullen wij de wet wanneer we niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest, zei Paulus.

2

Geen jota of tittel van de wet voorbij

Nu we dit allemaal gezegd hebben, laten we eens kijken naar het volgende vers, Mattheüs 5:18. Dit is een lastige. Hij zegt:

Want, voorwaar, Ik zeg u: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota of één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles geschied is.

MATTHEÛS 5:18

Een deel hiervan is alleen vanwege de woordkeus moeilijk te begrijpen. De woorden ‘jota’ en ‘tittel’ zijn in onze taal niet algemeen bekend. De jota, of eigenlijk juister gezegd de jod, is een Hebreeuwse letter. Het is de kleinste letter van het Hebreeuwse alfabet. Hij lijkt enigszins op onze letter i. Zoals het Hebreeuwse alfabet werd geschreven, was de jod de kleinste letter. Dus wanneer Jezus zegt dat er niet één jod voorbij zal gaan, bedoelt Hij dat niet de kleinste letter van de wet voorbij zal gaan. Wat Hij werkelijk bedoelt, is natuurlijk het kleinste detail van de wet.

Hetzelfde geldt wanneer Hij zegt:

‘of één haaltje.’ Niet één jod en niet één tittel. Wat is een tittel? Een tittel is geen letter van het Hebreeuwse alfabet. Het is eigenlijk een pennentrek die de ene letter van de andere onderscheidt. In ons alfabet zijn een hoofdletter O en een hoofdletter Q bijna identiek, op één pennentrek na, waardoor de Q verschilt van de O. Dat kleine pennentrekje dat de ene letter van de andere onderscheidt, is een tittel. Althans, in het Hebreeuwse alfabet zou dat zo zijn. Veel Hebreeuwse letters lijken sterk op elkaar en verschillen alleen door een klein pennentrekje. Dat pennentrekje is een tittel.

Dus toen Jezus zei dat er niet één jod of één tittel voorbij zou gaan, gebruikte Hij eenvoudigweg een hyperbool waarmee Hij wilde zeggen dat zelfs niet het kleinste detail van de wet voorbij zal gaan totdat alles vervuld is. De Engelse vertaling waarop deze uitleg berust, gebruikt hier het woord ‘vervuld’; in het Nederlandse bijbelcitaat staat ‘geschied’.

Wanneer je een zin hebt met de bijzin ‘totdat dit of dat gebeurt’, doe je een uitspraak over een toestand die gedurende een bepaalde tijd zal voortduren en daarna niet meer. Dus toen Jezus zei:

‘Ik verzeker jullie: zolang de hemel en de aarde bestaan, zal er geen enkele jod of ook maar één haaltje uit de wet verdwijnen.’ Daarmee zou Hij schijnbaar zeggen dat de wet in geen enkel opzicht en in geen enkel detail zal veranderen totdat hemel en aarde voorbijgaan. Maar daarna zal dat natuurlijk wel gebeuren. Dat is wat een bijzin die met het woord ‘totdat’ begint, zou suggereren: totdat hemel en aarde voorbijgaan.

Het probleem hiermee is dat deze zin twee bijzinnen bevat die allebei met ‘totdat’ beginnen. Want aan het eind zegt Hij:

totdat alles vervuld is.

Als Hij zegt:

‘Zolang de hemel en de aarde bestaan, zal er geen enkele jod of ook maar één haaltje uit de wet verdwijnen totdat alles vervuld is.’ Dan houden we de indruk over dat alles vervuld zal zijn aan het einde van de hemel en de aarde. Beide bijzinnen vertellen namelijk hoelang de werkelijkheid waarover Hij spreekt zal voortduren, namelijk dat niet één jod of één tittel van de wet voorbij zal gaan.

Tot wanneer? De ene zinsnede zegt:

Want, voorwaar, Ik zeg u: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota of één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles geschied is.

MATTHEÛS 5:18

en de andere zegt:

totdat alles vervuld is.

Moeten we dan concluderen dat nog niet alles vervuld zal zijn totdat hemel en aarde voorbijgaan? Dat zou een redelijke aanname kunnen zijn, afgezien van bepaalde problemen die hierdoor ontstaan. We weten dat sommige wetten inderdaad voorbijgegaan zijn. Ze zijn niet langer van toepassing, althans niet op de manier waarop ze dat vroeger waren. De dierenoffers worden niet meer gebracht. Jezus heeft daar voor de christen een einde aan gemaakt. Dat zou betekenen dat er iets veranderd is in de wet of in de Profeten, want in beide komen dierenoffers voor.

Hij zei niet dat de wet niet zou veranderen. Hij zei dat die niet voorbij zou gaan. We kunnen dit dus op verschillende manieren begrijpen. Eén manier zou zijn om te zeggen dat de hele wet van kracht blijft totdat hemel en aarde voorbijgaan, en dat pas dan alles vervuld zal zijn. Als we deze opvatting aanvaarden, wat doen we dan met het feit dat bepaalde wetten voorbijgegaan lijken te zijn? De offerwetten, de door de wet voorgeschreven reizen naar Jeruzalem, en vele andere wetten, zoals het vieren van feesten, enzovoort.

3

Ceremoniële wetten in geestelijke vorm

We zouden het volgende kunnen zeggen. Daarmee zouden we niets onjuists zeggen, maar ik weet niet zeker of Jezus dit bedoelt. We zouden kunnen zeggen dat de wetten niet voorbijgegaan zijn. Ze zijn eenvoudigweg overgegaan in een andere vorm en blijven in die andere vorm bestaan. Daarmee bedoel ik dat we over de ceremoniële wetten zouden kunnen zeggen dat ze vooruitwezen naar een bepaalde geestelijke werkelijkheid. Dat zijn de wetten die we feitelijk niet meer onderhouden en die we ook niet meer hoeven te onderhouden. Die werkelijkheid is gekomen, en daarom zijn ze vanuit hun ceremoniële of rituele vorm overgegaan in hun geestelijke vorm.

Laat ik je een voorbeeld geven. In het Oude Testament zei God tegen Abraham dat iedereen die niet besneden was, van Zijn volk afgesneden zou worden, en dat deze wet voor eeuwig en altijd zou gelden. In het Nieuwe Testament wordt ons geleerd dat

besnijdenis niet vereist is, maar dat de besnijdenis van het hart van belang is. Ik denk dat we terecht zouden kunnen concluderen dat het besnijdenisritueel, de lichamelijke besnijdenis, vooruitwees naar de geestelijke werkelijkheid van de geestelijke besnijdenis. Is de besnijdenis afgeschaft? In zekere zin wel, maar in een andere zin niet. Als verplicht ritueel wel. Wat betreft de geestelijke werkelijkheid waarover dat ritueel sprak, niet. Die is er nog steeds. We moeten nog steeds ons hart laten besnijden. De geestelijke werkelijkheid is nog steeds legitiem en nog steeds geldig.

Evenzo werd ook van de tempel gezegd dat die eeuwig zou zijn. Hij maakte deel uit van de rituele wet, maar de tempel is nu verdwenen. Toch was de tempel waarin de Joden aanbaden, naar ik meen te kunnen vaststellen, een symbool van de eeuwige tempel, de geestelijke tempel van de Heilige Geest. Volgens het Nieuwe Testament is dat het lichaam van Christus. Christus noemde Zijn eigen lichaam een tempel toen Hij zei:

Jezus antwoordde en zei tegen hen: Breek deze tempel af en in drie dagen zal Ik hem laten herrijzen.

JOHANNES 2:19

Hij doelde op Zijn lichaam. Later ging Hij natuurlijk naar de hemel, zond Zijn Geest neer op Zijn volk en werden wij Zijn lichaam. De apostel Paulus zegt in 1 Korinthe 3, en opnieuw in 1 Korinthe 6, dat wij nu de tempel van God zijn.

Wij zijn dus de tempel. Volgens Petrus is het een geestelijke tempel die uit levende stenen bestaat. Er is geen fysieke tempel. Er is geen huis dat met handen gemaakt is en waarin God woont. Maar het huis waarin Hij in het Oude Testament woonde, was een symbool van iets wat voortduurt. Ja, de rituele vorm is ten einde gekomen, maar de eeuwige en geestelijke vorm is tot stand gekomen en blijft voor eeuwig bestaan.

Evenzo geldt voor zaken als offers: zijn die werkelijk afgeschaft? In zekere zin wel. Wij brengen geen dierenoffers meer, maar de Bijbel zegt dat wij ons lichaam als een levend offer aanbieden. De Bijbel geeft aan dat wij de vrucht van onze lippen als een geestelijk offer aanbieden. Petrus zegt in 1 Petrus 2 dat wij door God zijn uitgekozen om geestelijke offers te brengen die door Christus Jezus voor God aanvaardbaar zijn. Er is dus voortdurend sprake van een geestelijk offer, dat ceremonieel of ritueel werd uitgebeeld door de offers van het Oude Testament.

Met andere woorden, het verdwijnen van de rituelen van het Oude Testament betekent niet werkelijk dat datgene wat ze betekenden, verdwijnt. Datgene wat ze betekenden, blijft bestaan en zal tot het einde der tijden blijven bestaan. Ze zijn eenvoudigweg van vorm veranderd. Dat is één manier om Jezus' woorden te begrijpen. Natuurlijk zal de morele wet tot het einde der tijden nooit voorbijgaan, maar ook de ceremoniële wet is in zekere zin niet voorbijgegaan. Het rituele aspect is voorbijgegaan, maar de eeuwige, geestelijke vorm blijft onder ons bestaan.

Wij zouden dus kunnen betogen dat Jezus eenvoudigweg het volgende zegt wanneer Hij zegt:

Zolang de hemel en de aarde bestaan, zal er geen jota of ook maar één haaltje uit de wet verdwijnen totdat alles vervuld is.

4

Uitleg en misbruik van Mattheüs 5:18

Een andere manier om dat te begrijpen, zou zijn dat Hij zegt dat totdat hemel en aarde voorbijgaan, geen enkele wet voorbij zal gaan totdat die wet vervuld is. Sommige wetten zijn al vervuld. Van andere zou je kunnen betogen dat ze nog onvervuld zijn. Daarom blijft het zo tot het einde van de wereld: totdat werkelijk iedere wet vervuld is, zal die van kracht zijn. Zo zouden sommige mensen deze uitspraak misschien begrijpen. De ceremoniële wetten die vervuld zijn, zijn dan verdwenen, maar andere wetten, zoals de morele wetten, zullen bij ons blijven totdat wij ons opstandingslichaam hebben.

Sommige mensen hebben deze uitspraak nog op andere manieren opgevat, maar die zijn steeds moeilijker te rechtvaardigen naarmate wij verder gaan. Sommigen hebben gemeend dat de uitspraak dat deze wetten, totdat hemel en aarde voorbijgaan, niet zullen verdwijnen voordat ze vervuld zijn, betekent dat het gemakkelijker is voor

hemel en aarde om voorbij te gaan dan voor één van deze wetten om voorbij te gaan voordat die vervuld is. Ik heb eens een leraar die betekenis horen opperen, en daar valt inderdaad iets voor te zeggen, omdat Jezus die uitdrukking in Lukas gebruikte. Hij zei:

En het is gemakkelijker dat de hemel en de aarde voorbijgaan, dan dat één tittel van de wet wegvalt.

LUKAS 16:17

Het is dus werkelijk moeilijk om met zekerheid te weten wat Jezus precies bedoelde. Maar hoewel dat zo is, is het gemakkelijk om verkeerde betekenissen te bedenken. Het is misschien moeilijk om de juiste te vinden. Wij kunnen verschillende voorstellen bedenken, mogelijke kandidaten voor de juiste betekenis, maar het is veel gemakkelijker om bij de verkeerde uit te komen. Ik denk dat christenen soms bij de verkeerde uitkomen en zeggen: 'Zie je wel, Jezus zei dat de wet van kracht blijft totdat hemel en aarde voorbijgaan, dat Hij niet gekomen is om haar af te schaffen, en daarom gelden alle wetten nog steeds voor ons.'

Natuurlijk zeggen ze dit meestal om één bepaalde wet af te dwingen, namelijk de sabbat. Maar misschien willen ze ook enkele andere afdwingen, zoals de spijswetten: 'Eet dat niet. Eet dat niet.' Maar zelfs deze mensen doen niet alles wat de wet voorschreef. Daarom kan die betekenis niet consequent worden volgehouden, tenzij wij een tabernakel gaan bouwen, er altaren in zetten, Leviëten aanstellen, onze dieren daarheen brengen om ze te offeren en alles doen wat de wet voorschreef.

Het lijkt duidelijk dat Jezus niet zei dat de hele wet tot het einde van de wereld zal blijven bestaan, want Hij zei ook:

Want, voorwaar, Ik zeg u: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota of één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles geschied is.

MATTHEÛS 5:18

Wij weten dat Jezus kwam om haar te vervullen, en Hij heeft daarin niet gefaald. Daarom geloof ik dat Jezus in wezen een ceremonieel einde heeft gemaakt aan de ceremoniële wet, maar dat dit niet betekent dat de wet voorbijgaat. Het is veeleer een verandering van de wet van een ritueel in een geestelijke werkelijkheid in Christus. Evenzo komen de morele wetten eenvoudigweg hierop neer:

Wees niemand iets schuldig dan elkaar lief te hebben; want wie de ander liefheeft, heeft de wet vervuld. Want dit: U zult geen overspel plegen, u zult niet doden, u zult niet stelen, u zult geen vals getuigenis geven, u zult niet begeren, en welk ander gebod er ook is, wordt in dit woord samengevat, namelijk hierin: U zult uw naaste liefhebben als uzelf. De liefde doet de naaste geen kwaad. Daarom is de liefde de vervulling van de wet.

ROMEINEN 13:8-10

Wanneer je dat doet, vervul je de wet.

Ik zei toen we aan dit gedeelte begonnen dat het moeilijk was, en ik doe niet alsof ik met mijn paar opmerkingen alle moeilijkheden heb weggenomen. Ik beweer niet dat ik alles weet, en daarom wil ik niet suggereren dat mijn antwoorden hier de enige zijn die ergens op slaan. Maar volgens mij kunnen deze verzen op deze manier worden begrepen, zoals ze worden verduidelijkt door latere uitspraken van zowel Jezus als de apostelen in het Nieuwe Testament.

5

Geboden en oprechte gerechtigheid

Er blijft nog steeds een moeilijkheid over met een ander gedeelte:

Denk niet dat Ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen; Ik ben niet gekomen om die af te schaffen, maar te vervullen. Want, voorwaar, Ik zeg u: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota of één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles geschied is. Wie dan een van deze geringste geboden afschaft en de mensen zo onderwijst, zal de geringste genoemd worden in het Koninkrijk der hemelen; maar wie ze doet en onderwijst, die zal groot genoemd worden in het Koninkrijk der hemelen. Want Ik zeg u: Als uw gerechtigheid niet overvloediger is dan die van de schriftgeleerden en de Farizeeën, zult u het Koninkrijk der hemelen beslist niet binnengaan.

MATTHEÛS 5:17-20

Wat betekent dat? Betekent dit dat we al deze wetten, zelfs de geringste ervan, moeten doen en onderwijzen, omdat we anders de geringsten in het Koninkrijk der hemelen zullen zijn?

Ik wil graag een betekenis voorstellen die voor mij zinvoller is dan dat. Jezus sprak tot mensen die onder het oude verbond leefden. Als zodanig waren zij verplicht alles te doen wat het oude verbond vereiste. Volgens mij zei Jezus dit: totdat deze wetten vervuld zijn, zijn jullie nog steeds verplicht ze allemaal te doen. Denk niet dat Mijn komst hier deze wetten op de een of andere manier gewoon afschaft. Jullie, Mijn Joodse discipelen die onder dit oude verbond leven, moeten ze naleven. Jullie moeten God gehoorzamen. Jullie moeten deze wetten naleven zolang ze van kracht zijn. Als jullie dat niet doen, zullen jullie als de geringsten in het Koninkrijk der hemelen worden beschouwd.

Dit zou echter veranderen zodra Jezus het nieuwe verbond instelde. Dat deed Hij in de bovenzaal, zo'n drie jaar na dit moment, of twee jaar na dit moment. Het zou eigenlijk alleen betrekking hebben op de status van de wet totdat Jezus het nieuwe verbond invoerde. Zijn discipelen krijgen te horen dat zij verplicht zijn te doen wat de wet vereist, omdat zij Joden waren die onder de wet leefden.

Eén reden waarom ik denk dat dit een geldige interpretatie is van wat Hij hier zegt, is dat Hij slechts een paar verzen later, in vers 23, tegen Zijn discipelen zegt:

Als u dan uw gave op het altaar offert en u zich daar herinnert dat uw broeder iets tegen u heeft, laat uw gave daar bij het altaar achter en ga heen, verzoen u eerst met uw broeder en kom dan terug en offer uw gave.

MATTHEÛS 5:23-24

Nu heeft Hij het erover dat je naar de tempel gaat en bij het altaar een dier offert.

Hij heeft het over het brengen van dierenoffers. We weten dat de discipelen van Jezus dat tegenwoordig niet hoeven te doen. Het nieuwe verbond heeft een einde gemaakt aan dat stelsel. Maar de discipelen van Jezus waren in die tijd Joden die onder het oude verbond leefden. Daarom nam Hij aan dat zij zouden doen wat het oude verbond vereiste: dierenoffers naar de tempel brengen.

Aangezien die aanname voorkomt in hoofdstuk 5, vers 23 en 24, is er geen reden om eraan te twijfelen dat die ook voorkwam in hetzelfde hoofdstuk, in vers 19. Zijn discipelen, die in die tijd onder het oude verbond leefden, moesten niet denken dat zij bevrijd waren van de vereisten van de oudtestamentische wet, in elk geval niet totdat alles vervuld is. Volgens mij is dat wat Hij daar zegt.

In vers 20 zegt Hij:

Want Ik zeg jullie: als jullie niet rechtvaardiger zijn dan de schriftgeleerden en Farizeeën, komen jullie absoluut niet in het Koninkrijk der hemelen.

De schriftgeleerden en Farizeeën hielden zich nauwgezet aan de wet, uiterlijk dan. Hoe kon jouw gerechtigheid die van hen overtreffen? Dat kon in oprechtheid, en daar gaat het om. Je kon niet meer godsdienstige dingen doen dan de schriftgeleerden en Farizeeën deden. Zij hielden zich voltijds met godsdienst bezig. Maar je kon het wel oprechter doen. Jouw gerechtigheid kon meer uit het hart komen.

Je zou God gemakkelijk op een manier kunnen dienen die Hem meer behaagt als je Hem eenvoudigweg liefhad, want de schriftgeleerden en Farizeeën hadden God niet lief. Zij deden alleen op godsdienstige wijze uiterlijke werken. Jezus zei dat later in Johannes, hoofdstuk 5.

Wat Hij Zijn discipelen vertelt, is dat het een vereiste is om de wet te houden, tenminste zolang de wet van kracht is, wat het geval zou zijn totdat Jezus haar vervulde. Jezus kwam niet om de plicht van mensen om God te gehoorzamen te versoepelen. Hij wilde juist dat zij God nog meer gehoorzaamden dan de schriftgeleerden en Farizeeën deden. De enige manier waarop je dat kon doen, was door de wet niet alleen uiterlijk te houden, maar dat ook te doen met een betere gezindheid, grotere oprechtheid en grotere liefde voor God dan de schriftgeleerden en Farizeeën hadden. Voor iemand die God liefheeft, zou dat niet moeilijk zijn, want de schriftgeleerden en Farizeeën stonden bekend als huichelaars.

We gaan verder met het onderwijs van Jezus in de Bergrede.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Mattheüs 5:17-20
- Galaten 5:22
- Kolossenzen 2:16-17
- Mattheüs 5:18
- Johannes 2:19
- Lukas 16:17
- Romeinen 13:8-10
- Mattheüs 5:23-24

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.